

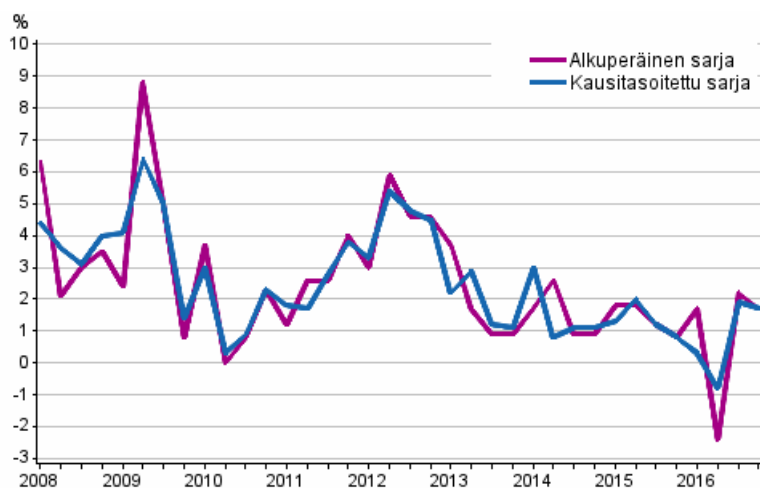
Työvoimakustannusindeksi

2016, 4. vuosineljännes

Tehdyn työtunnin kustannus nousi loka-joulukuussa 1,7 prosenttia edellisvuodesta

Yksityisen sektorin työvoimakustannukset nousivat vuoden 2016 loka-joulukuussa 1,7 prosenttia verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan. Kausitasoitettut työvoimakustannukset nousivat vuoden 2016 loka-joulukuussa 1,7 prosenttia. Työvoimakustannukset ilman kertaluonteisia palkkaeriä, kuten tulospalkkioita, nousivat 2,2 prosenttia vuoden 2016 loka-joulukuussa edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä. Samalla ajanjaksolla ansiotasoindeksi nousi yksityisellä sektorilla 1,0 prosenttia.

Työvoimakustannusten vuosimuutos yksityisellä sektorilla edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä

Valtiosektorilla tehdyn työtunnin kustannukset laskivat vuoden 2016 loka-joulukuussa 0,2 prosenttia verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan. Kausitasoitettut työvoimakustannukset laskivat 0,8 prosenttia. Ilman kertaluonteisia palkkaeriä työvoimakustannukset laskivat 0,1 prosenttia vastaavalla ajankohdalla. Samalla neljänneksellä ansiotasoindeksi nousi valtiolla 1,1 prosenttia.

Kuntasektorilla tehdyn työtunnin kustannukset nousivat 2,8 prosenttia vuoden 2016 loka-joulukuussa verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan. Kustannusten nousu selittyi tehtyjen tuntien laskulla.

Ilman kertaluonteisia palkkaeriä kustannusten vuosimuutos oli 2,8 prosenttia. Samalla ajanjaksolla ansiotasoindeksi nousi kuntasektorilla 1,0 prosenttia.

Vuoden 2016 keskimääräinen tehdyn työtunnin kustannusten kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli yksityisellä sektorilla 0,7 prosenttia ja kuntasektorilla 0,8 prosenttia. Valtiosektorilla vuoden 2016 keskimääräiset tehdyn tunnin kustannukset laskivat 1,5 prosenttia. Nopeampi lasku tehdyissä tunneissa kuin palkkakustannuksissa selittää suurimmalta osin yksityisen sektorin ja kuntasektorin vuositason työvoimakustannusten nousun. Valtiosektorin alentuneet sosiaalivakuutusmaksut vaikuttivat valtion vuositason työvoimakustannusten laskuun. Kausitasoitettujen työvoimakustannusten keskimääräiset muutokset vuonna 2016 olivat yksityisellä sektorilla 0,8 prosentin kasvu ja valtiolla 1,1 prosentin lasku.

Työvoimakustannusten vuosimuutos TOL 2008 mukaan, 4. vuosineljännes 2016

Koodi	Toimiala	Työvoimakustannukset, vuosimuutos		
		Työvoimakustannukset	Työvoimakustannukset, ilman kertaluonteisia palkkaeriä	Työvoimakustannukset, kausitasoitettut
B-S	Yhteensä, yksityinen sektori	1,7	2,2	1,7
B-E	Teollisuus	0,6	2,1	0,6
F	Rakentaminen	0,8	1,0	0,8
G-N	Yritystalouden palvelualat	2,0	2,1	2,0
J-R	Valtio	-0,2	-0,1	-0,8
D-S	Kunta	2,8	2,8	..

Teollisuuden toimialoilla (B-E) tehdyn työtunnin kustannus nousi 0,6 prosenttia, rakentamisen toimialalla (F) 0,8 prosenttia ja yritystalouden palvelualoilla (G-N) 2,0 prosenttia loka-joulukuussa 2016. Teollisuuden toimialoilla muiden satunnaisten ja kertaluontoisten palkkaerien nousu ja tehtyjen työtuntien väheneminen nopeuttivat työvoimakustannusten nousua.

Teollisuuden toimialoista suurin tehdyn tunnin kustannusten nousu vuoden 2016 neljännellä neljänneksellä oli elintarviketeollisuudessa, 2,7 prosenttia. Metsäteollisuudessa kustannukset nousivat 0,7 prosenttia ja kemianteollisuudessa 2,1 prosenttia. Palvelualoilla suurin nousu oli kaupan toimialalla, 2,8 prosenttia. Rahoitus- ja vakuutus toiminnassa kustannukset nousivat 1,8 prosenttia.

Kausitasoitettu tehdyn työtunnin kustannus koko teollisuudessa (B-E) nousi 0,6 prosenttia loka-joulukuussa 2016 verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Rakentamisen toimialalla kausitasoitettu tehdyn työtunnin kustannus nousi 0,8 prosenttia ja yritystalouden palvelualoilla kustannus nousi 2,0 prosenttia.

Kausitasoitettu tehdyn työtunnin kustannus nousi 0,7 prosenttia metsäteollisuudessa ja laski 1,2 prosenttia metalliteollisuudessa loka-joulukuussa 2016 edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Kaupan toimialalla kausitasoitettujen kustannukset nousivat 2,9 prosenttia.

Työvoimakustannusindeksi mittaa työvoimakustannusten muutosta tehtyä työtuntia kohti. Tehdyllä työajalla tarkoitetaan sitä työaikaa, jolloin palkansaaja on tehnyt varsinaisia työtehtäviään. Tehty työaika sisältää sunnuntai- ja ylityötunnit muttei palkallisen vapaan tunteja, kuten vuosilomien, arkipyhien tai palkallisen sairauspoissaoloajan tunteja.

Indeksissä ei ole vakioitu työtunteja tai henkilöstön rakennetta. Tehdym työtunnin kustannus lasketaan suoraan jokaisen neljänneksen toimialakohtaisen palkkasumman ja sosiaalivakuutusmaksujen suhteesta tehtyihin työtunteihin. Keskimääräisten työvoimakustannusten muutokseen vaikuttavat säännöllisten ansioiden muutokset, tulospalkkiot ja muut kertaluonteiset palkkaerät, sosiaalivakuutusmaksut sekä muutokset tehtyjen työtuntien määrässä ja työvoiman rakenteessa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Työvoimakustannukset, työvoimakustannusindeksi 2012=100.....	4
Liitetaulukko 2. Työvoimakustannukset, prosenttimuutoksia, työvoimakustannusindeksi 2012=100.....	4
Liitetaulukko 3. Työvoimakustannukset ilman kertaluonteisia palkkaeriä, työvoimakustannusindeksi 2012=100.....	5
Liitetaulukko 4. Työvoimakustannukset ilman kertaluonteisia palkkaeriä, prosenttimuutoksia, työvoimakustannusindeksi 2012=100.....	6
Liitetaulukko 5. Kausitasoitettut työvoimakustannukset, työvoimakustannusindeksi 2012=100.....	7
Liitetaulukko 6. Kausitasoitettut työvoimakustannukset, prosenttimuutoksia, työvoimakustannusindeksi 2012=100.7	
Liitetaulukko 7. Toimiala 2008.....	8
Tietojen tarkentuminen.....	9
Laatuseloste: Työvoimakustannusindeksi.....	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Työvoimakustannukset, työvoimakustannusindeksi 2012=100

		2015/1*	2015/2*	2015/3*	2015/4*	Koko vuosi 2015*	2016/1*	2016/2*	2016/3*	2016/4*	Koko vuosi 2016*
Toimialakoodi	Toimiala										
B-S	Yhteensä, yksityinen sektori	103,2	114,3	107,1	94,8	104,8	104,9	111,5	109,4	96,4	105,5
B-E	Koko teollisuus	105,1	114,1	108,2	93,4	105,2	107,5	110,0	112,1	94,0	105,9
C	Teollisuus	105,0	114,0	107,8	93,3	105,0	107,5	109,9	111,9	93,8	105,8
10, 11	Elintarviketeollisuus	106,7	116,8	107,7	92,5	105,9	103,7	110,4	107,6	95,0	104,2
16, 17	Metsäteollisuus	111,4	128,2	108,3	94,8	110,7	114,7	123,2	107,5	95,4	110,2
19-22	Kemianteollisuus	110,2	113,4	108,4	89,8	105,4	113,5	109,0	104,9	91,6	104,8
24-30	Metalliteollisuus	102,8	111,0	109,6	94,4	104,4	105,5	106,4	118,0	93,1	105,7
F	Rakentaminen	106,8	113,0	109,3	99,1	107,1	106,2	111,1	111,5	99,9	107,2
G-N	Yritystalouden palvelut	102,9	115,4	105,7	95,0	104,8	104,4	113,2	107,9	96,9	105,6
G	Kauppa	104,7	116,0	104,1	94,9	104,9	107,5	115,5	108,4	97,6	107,2
H	Kuljetus ja varastointi	97,6	114,1	108,9	93,3	103,5	100,0	110,7	109,2	93,9	103,5
J	Informaatio ja viestintä	107,3	119,1	110,4	94,8	107,9	106,7	115,5	112,3	96,4	107,7
K	Rahoitus- ja vakuutus toiminta	104,1	131,8	98,1	95,6	107,4	106,2	126,2	100,0	97,4	107,5
Valtio, J-R	Yhteensä	95,7	121,6	107,6	94,4	104,8	99,4	115,0	104,4	94,2	103,3
Kunta, D-S	Yhteensä	96,9	111,6	122,7	94,3	106,4	99,1	108,7	124,3	97,0	107,3

*Ennakkotieto

Liitetaulukko 2. Työvoimakustannukset, prosenttimuutoksia, työvoimakustannusindeksi 2012=100

		2015/1*	2015/2*	2015/3*	2015/4*	Koko vuosi 2015*	2016/1*	2016/2*	2016/3*	2016/4*	Koko vuosi 2016*
Toimialakoodi	Toimiala										
B-S	Yhteensä, yksityinen sektori	1,8	1,8	1,2	0,8	1,4	1,7	-2,4	2,2	1,7	0,7
B-E	Koko teollisuus	2,8	0,4	2,5	2,6	2,0	2,2	-3,6	3,6	0,6	0,7
C	Teollisuus	2,9	0,2	2,6	2,8	2,1	2,4	-3,6	3,8	0,5	0,7
10, 11	Elintarviketeollisuus	1,6	5,8	2,5	1,6	3,0	-2,8	-5,5	-0,1	2,7	-1,7
16, 17	Metsäteollisuus	8,1	3,5	4,6	2,8	4,7	3,0	-3,8	-0,8	0,7	-0,4
19-22	Kemianteollisuus	3,3	2,0	2,1	-5,3	0,7	3,0	-3,9	-3,2	2,1	-0,6
24-30	Metalliteollisuus	2,4	-1,8	5,3	6,1	2,8	2,6	-4,2	7,7	-1,3	1,2
F	Rakentaminen	1,9	1,0	-1,1	1,4	0,8	-0,6	-1,7	2,1	0,8	0,1
G-N	Yritystalouden palvelut	1,9	2,6	0,7	0,2	1,4	1,5	-1,9	2,1	2,0	0,8
G	Kauppa	0,4	3,1	-0,6	1,1	1,1	2,6	-0,4	4,1	2,8	2,2
H	Kuljetus ja varastointi	0,1	2,4	0,5	-2,4	0,3	2,4	-2,9	0,3	0,7	-0,0
J	Informaatio ja viestintä	4,0	5,6	4,3	0,6	3,7	-0,6	-3,0	1,7	1,7	-0,2
K	Rahoitus- ja vakuutus toiminta	3,6	1,3	1,2	-0,2	1,5	2,0	-4,2	2,0	1,8	0,1

		2015/1*	2015/2*	2015/3*	2015/4*	Koko vuosi 2015*	2016/1*	2016/2*	2016/3*	2016/4*	Koko vuosi 2016*
Valtio, J-R	Yhteensä	0,9	-0,6	-0,2	0,8	0,2	3,9	-5,4	-3,0	-0,2	-1,5
Kunta, D-S	Yhteensä	2,3	2,1	0,7	1,1	1,5	2,3	-2,7	1,3	2,8	0,8

* Ennakkotieto

Liitetaulukko 3. Työvoimakustannukset ilman kertaluonteisia palkkaeriä, työvoimakustannusindeksi 2012=100

		2015/1*	2015/2*	2015/3*	2015/4*	Koko vuosi 2015*	2016/1*	2016/2*	2016/3*	2016/4*	Koko vuosi 2016*
Toimialakoodi	Toimiala										
B-S	Yhteensä, yksityinen sektori	103,3	108,5	107,7	97,7	104,3	104,7	106,0	109,2	99,9	104,9
B-E	Koko teollisuus	104,2	108,8	109,4	96,2	104,6	105,7	105,3	110,0	98,2	104,8
C	Teollisuus	104,0	108,7	109,1	95,9	104,4	105,6	105,1	109,6	98,0	104,6
10, 11	Elintarviketeollisuus	105,9	113,2	106,8	96,0	105,5	103,4	105,9	107,6	98,9	103,9
16, 17	Metsäteollisuus	109,3	117,5	110,4	97,9	108,8	112,4	114,0	109,9	98,7	108,7
19-22	Kemianteollisuus	106,7	107,7	110,3	94,2	104,7	109,1	102,5	107,0	96,5	103,8
24-30	Metalliteollisuus	102,5	106,5	111,0	96,1	104,1	104,2	103,3	111,6	97,5	104,1
F	Rakentaminen	106,1	108,9	107,2	99,9	105,5	105,9	106,8	109,6	100,9	105,8
G-N	Yritystalouden palvelut	103,3	108,8	106,9	98,4	104,3	104,7	106,8	109,2	100,5	105,3
G	Kauppa	104,4	108,8	107,3	98,7	104,8	106,0	108,3	111,6	101,6	106,9
H	Kuljetus ja varastointi	99,6	110,0	107,6	96,2	103,3	102,0	106,4	107,6	96,9	103,2
J	Informaatio ja viestintä	106,1	110,5	109,5	99,2	106,3	107,0	108,5	112,2	100,8	107,1
K	Rahoitus- ja vakuutus toiminta	105,0	113,1	101,8	99,8	104,9	107,1	108,9	104,3	102,4	105,7
Valtio, J-R	Yhteensä	99,1	111,1	111,5	98,2	105,0	103,0	104,7	108,3	98,1	103,5
Kunta, D-S	Yhteensä	100,3	109,9	117,6	98,2	106,5	102,6	107,1	118,8	100,9	107,3

*Ennakkotieto

Liitetaulukko 4. Työvoimakustannukset ilman kertaluonteisia palkkaeriä, prosenttimuutoksia, työvoimakustannusindeksi 2012=100

		2015/1*	2015/2*	2015/3*	2015/4*	Koko vuosi 2015*	2016/1*	2016/2*	2016/3*	2016/4*	Koko vuosi 2016*
Toimialakoodi	Toimiala										
B-S	Yhteensä, yksityinen sektori	1,4	1,5	0,7	0,2	0,9	1,4	-2,3	1,3	2,2	0,6
B-E	Koko teollisuus	2,3	0,3	1,6	1,1	1,3	1,5	-3,2	0,6	2,1	0,2
C	Teollisuus	2,3	0,2	1,6	1,2	1,3	1,6	-3,3	0,5	2,1	0,1
10, 11	Elintarviketeollisuus	2,3	5,8	1,7	1,6	2,9	-2,3	-6,5	0,7	3,0	-1,5
16, 17	Metsäteollisuus	5,5	2,6	4,4	2,1	3,7	2,8	-2,9	-0,5	0,8	-0,0
19-22	Kemianteollisuus	3,1	1,7	1,8	-0,8	1,5	2,2	-4,9	-2,9	2,4	-0,9
24-30	Metalliteollisuus	1,9	-1,4	3,4	1,6	1,4	1,6	-3,1	0,5	1,4	0,1
F	Rakentaminen	1,6	0,7	-0,6	1,4	0,7	-0,3	-2,0	2,2	1,0	0,2
G-N	Yritystalouden palvelut	1,4	2,0	0,3	-0,1	0,9	1,3	-1,9	2,2	2,1	0,9
G	Kauppa	0,1	1,9	-0,7	1,0	0,6	1,5	-0,4	4,0	2,9	2,0
H	Kuljetus ja varastointi	0,2	1,8	0,2	-2,4	0,0	2,4	-3,2	0,0	0,7	-0,1
J	Informaatio ja viestintä	3,1	4,3	2,9	0,2	2,6	0,8	-1,9	2,5	1,6	0,7
K	Rahoitus- ja vakuutustoiminta	3,1	1,8	0,3	-1,2	1,0	2,1	-3,7	2,5	2,6	0,7
Valtio, J-R	Yhteensä	0,7	-1,2	0,5	1,0	0,2	3,9	-5,7	-2,8	-0,1	-1,4
Kunta, D-S	Yhteensä	2,2	1,9	1,1	1,1	1,6	2,2	-2,6	1,0	2,8	0,8

*Ennakkotieto

Liitetaulukko 5. Kausitasoitettut työvoimakustannukset, työvoimakustannusindeksi 2012=100

		2015/1*	2015/2*	2015/3*	2015/4*	Koko vuosi 2015*	2016/1*	2016/2*	2016/3*	2016/4*	Koko vuosi 2016*
Toimialakoodi	Toimiala										
B-S	Yhteensä, yksityinen sektori	104,7	105,6	104,3	104,6	104,8	105,0	104,7	106,3	106,3	105,6
B-E	Koko teollisuus	105,1	105,2	104,4	105,5	105,1	105,0	104,6	107,5	106,2	105,8
C	Teollisuus	104,9	105,1	104,3	105,4	104,9	105,1	104,4	107,4	106,1	105,7
10, 11	Elintarviketeollisuus	105,4	107,3	104,9	104,3	105,5	103,6	103,1	104,5	105,6	104,2
16, 17	Metsäteollisuus	110,4	111,6	110,3	109,9	110,6	112,0	108,3	109,7	110,7	110,2
19-22	Kemianteollisuus	105,3	106,6	106,9	103,0	105,5	106,9	102,8	104,1	104,9	104,7
24-30	Metalliteollisuus	102,7	105,4	103,4	105,8	104,3	105,4	101,3	111,0	104,6	105,6
F	Rakentaminen	107,7	107,5	105,9	107,1	107,0	107,0	105,8	108,1	107,9	107,2
G-N	Yritystalouden palvelut	104,5	106,4	103,8	104,1	104,7	106,0	104,5	106,0	106,2	105,7
G	Kauppa	104,8	107,3	103,1	104,1	104,8	107,6	106,9	107,4	107,1	107,2
H	Kuljetus ja varastointi	102,3	105,6	103,3	102,3	103,4	104,6	102,6	103,5	103,1	103,5
J	Informaatio ja viestintä	108,6	110,1	106,3	106,2	107,8	108,0	106,8	108,1	108,1	107,8
K	Rahoitus- ja vakuutus toiminta	107,3	108,4	107,5	107,6	107,7	107,9	106,7	108,0	108,0	107,6
Valtio, J-R	Yhteensä	104,5	105,7	105,3	104,9	105,1	105,0	103,2	103,4	104,1	103,9

*Ennakkotieto

Liitetaulukko 6. Kausitasoitettut työvoimakustannukset, prosenttimuutoksia, työvoimakustannusindeksi 2012=100

		2015/1*	2015/2*	2015/3*	2015/4*	Muutos 2015/2014*	2016/1*	2016/2*	2016/3*	2016/4*	Muutos 2016/2015*
Toimialakoodi	Toimiala										
B-S	Yhteensä, yksityinen sektori	1,4	2,0	1,2	0,9	1,3	0,3	-0,8	2,0	1,7	0,8
B-E	Koko teollisuus	2,0	1,2	2,1	2,6	2,0	-0,1	-0,6	3,0	0,6	0,7
C	Teollisuus	2,1	0,9	2,3	2,7	2,0	0,1	-0,6	3,0	0,6	0,8
10, 11	Elintarviketeollisuus	1,8	4,5	1,8	1,0	2,3	-1,8	-3,9	-0,4	1,2	-1,2
16, 17	Metsäteollisuus	5,7	3,6	5,3	3,3	4,4	1,5	-3,0	-0,5	0,7	-0,3
19-22	Kemianteollisuus	1,8	2,9	2,8	-4,7	0,6	1,5	-3,5	-2,6	1,8	-0,7
24-30	Metalliteollisuus	2,3	-1,6	5,0	6,2	2,9	2,6	-3,9	7,4	-1,2	1,2
F	Rakentaminen	1,8	1,2	-1,1	1,3	0,8	-0,6	-1,5	2,0	0,8	0,2
G-N	Yritystalouden palvelut	1,8	2,6	0,8	0,2	1,3	1,5	-1,8	2,1	2,0	0,9
G	Kauppa	0,4	3,1	-0,6	1,1	1,0	2,7	-0,4	4,2	2,9	2,3
H	Kuljetus ja varastointi	0,1	2,3	0,5	-2,2	0,2	2,3	-2,9	0,2	0,8	0,1
J	Informaatio ja viestintä	4,0	5,6	4,4	0,6	3,6	-0,6	-3,0	1,7	1,7	-0,1
K	Rahoitus- ja vakuutus toiminta	2,3	1,9	0,8	0,7	1,4	0,5	-1,5	0,5	0,3	-0,0
Valtio, J-R	Yhteensä	-0,5	-0,1	0,5	0,2	0,0	0,5	-2,4	-1,8	-0,8	-1,1

*Ennakkotieto

Liitetaulukko 7. Toimiala 2008

Toimiala	Koodi
Kaivostoiminta	B
Teollisuus	C
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	D
Vesihuolto, viemäri ja jätevesihuolto	E
Rakentaminen	F
Kauppa	G
Kuljetus ja varastointi	H
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	I
Informaatio ja viestintä	J
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	K
Kiinteistöalan toiminta	L
Ammatillinen tekninen ja tieteellinen toimintak	M
Hallinto- ja tukipalvelut	N
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	O
Koulutus	P
Terveys- ja sosiaalipalvelut	Q
Taiteet, viihde ja virkistys	R
Muu palvelutoimintat	S

Tietojen tarkentuminen

Tilaston tiedot ovat tarkentuneet alla olevan taulukon mukaisesti. Lisätietoja tietojen tarkentumisesta on laatuselosteen kohdassa 3.

Työvoimakustannusindeksin tarkentuminen, vuosimuutos¹⁾

Työvoimakustannusindeksi	Neljännes	Vuosimuutos, %		Tarkentuminen, %-yksikköä
		Uusin julkistus 10.3.2016	1. julkistus	
Yksityinen sektori, alkuperäinen sarja	02/2015	1,8	1,3	0,5
	03/2015	1,2	1,0	0,2
	04/2015	0,8	0,8	0,0
	01/2016	1,7	1,5	0,2
	02/2016	-2,4	-2,4	0,0
	03/2016	2,2	2,1	0,1
Valtio, alkuperäinen sarja	02/2015	-0,6	-0,6	0,0
	03/2015	-0,2	-0,2	0,0
	04/2015	0,8	0,8	0,0
	01/2016	3,9	3,9	0,0
	02/2016	-5,4	-5,4	0,0
	03/2016	-3,0	-3,0	0,0
Kunta-ala, alkuperäinen sarja	02/2015	2,1	2,1	0,0
	03/2015	0,7	0,1	0,6
	04/2015	1,1	1,0	0,1
	01/2016	2,3	2,4	-0,1
	02/2016	-2,7	-2,6	-0,1
	03/2016	1,3	0,4	0,9

1) 1. julkistus viittaa ajankohtaan, jolloin viiteajankohdan tieto on ensimmäisen kerran julkaistu. Tarkentuminen kuvaa ensimmäisen ja tuoreimman julkaisun vuosimuutosprosenttien erotusta. Tarkentuminen on laskettu pyöristetyistä luvuista.

Kausitasoitettun työvoimakustannusindeksin tarkentuminen, vuosimuutos

Työvoimakustannusindeksi	Neljännes	Vuosimuutos, %		Tarkentuminen, %-yksikköä
		Uusin julkistus 10.3.2017	1. julkistus	
Yksityinen sektori, kausitasoitettu sarja	02/2015	2,0	1,3	0,7
	03/2015	1,2	1,2	0,0
	04/2015	0,9	1,8	-0,9
	01/2016	0,3	0,5	-0,2
	02/2016	-0,8	-0,9	0,1
	03/2016	2,0	1,8	0,2

Laatuseloste: Työvoimakustannusindeksi

1 Tilastotietojen relevanssi

Työvoimakustannusindeksi mittaa tehdyn työtunnin keskimääräisten työvoimakustannusten neljännesvuosittaista muutosta. Tilasto kattaa lähes koko yksityisen ja julkisen sektorin. Tilaston ulkopuolelle jäävät maa-, metsä- ja kalatalous.

Työvoimakustannusindeksi sisältää varsinaisen työvoimakustannusindeksin lisäksi kolme sitä täydentävää indeksiä: palkkakustannusindeksin, sosiaalikulukustannusindeksin sekä työvoimakustannusindeksin ilman kertaluonteisia ja satunnaisia kustannuseriä.

Palkkakustannusindeksi kattaa kaikki ennakonperintälain 13 §:n mukaisesti maksetut ennakonpidätyksen alaiset palkat ja palkkiot. Indeksillä kattaa siis myös luontoiseduista ja optiojärjestelmistä aiheutuvat kustannukset. Sosiaalikulukustannusindeksi kattaa kaikki työnantajan lakisääteiset ja vapaaehtoiset sosiaalivakuutusmaksut. Niiden muutosta mitataan tariffien perusteella. Siten maksuajankohta tai mahdolliset maksujen palautukset eivät vaikuta sosiaalikulukustannusindeksin kehitykseen.

Kertaluonteisiin ja satunnaisiin kustannuseriin luetaan kaikki ne palkkaerät, jotka eivät sisälly jokaiselta palkanmaksujaksolta maksettavaan ansioon. Näitä eriä ovat tyypillisesti mm. tulospalkkiot, lomarahat, lomakorvaus, tuntipalkkaisten muut kuin tehdyn työajan ansioon sisältyvät palvelusvuosilisät, optioista aiheutuvat kustannukset sekä aiemmilta palkanmaksujaksolta takautuvasti maksetut sopimuskorotukset. Kertaluonteisiin kustannuseriin kuuluvat myös työsuhteen päättymiseen liittyvät palkat (irtisanomisajan palkka ilman työvelvoitetta ja irtisanomiskorvaus).

Työvoimakustannusindeksi on kehitetty Euroopan Unionin toimeksiannosta osana koko yhteisön kattavaa hanketta. Työvoimakustannusindeksin laadinnasta on säädetty Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetuksella N:o 450/2003 sekä siihen liittyvällä Komission toimeenpanoasetuksella N:o 1216/2003. Tämän asetuksen muuttamisesta sen kattamien toimialojen osalta on säädetty Komission asetuksella 224/2007.

2 Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston perustiedot on kerätty vuodesta 2007 lähtien yksityisen sektorin osalta runsaat 2000 yritystä koskevalla otoksella. Valtiolta on saatu perustiedot koko valtiota koskien vuodesta 2007 lähtien. Kuntasektorilla tiedot on kerätty vuosina 2008–2010 pääkaupunkiseudun kunnista ja vuonna 2011 suurimmista, yli 50 000 asukkaan kunnista sekä suurimmista kuntayhtymistä. Vuoden 2012 alusta tietoja on kerätty myös satunnaisotoksella valituista alle 50 000 asukkaan kunnista. Otoksessa on yhteensä yli 100 kuntaa ja kuntayhtymää.

Kuntasektorin indeksisarjat on laskettu koko kuntasektorin aineistosta vuoden 2015 1. neljänneksen julkaisusta lähtien, jolloin myös indeksin perusvuosi vaihdettiin (uusi perusvuosi on vuosi 2012). Tätä aiemmin julkaistut indeksisarjat laskettiin suurimpien kuntien ja kuntayhtymien aineistosta, pois lukien pääosa koulutusalan. Kuntasektorin indeksisarjan ensimmäisiin vuosiin kohdistuu epävarmuutta aineiston vähyyden vuoksi. Tämä tulee ottaa huomioon tietoja käytettäessä. Indeksisarjan alkuvuosiin (2008–2011) on viety tasokorjaukset laajentuneen aineiston perusteella lasketuista neljänneksittäisistä kustannustasojen suhteista. Näin koko kuntasektoria kuvaavan aineiston neljänneksittäinen vaihtelu ja taso on korjattu sarjan alkuvuosiin, jotta aineiston laajeneminen vuosina 2011 ja 2012 ei vaikuttaisi indeksin mittaamaan kustannuskehitykseen.

Yksityisellä sektorilla työvoimakustannusindeksin perustietojen keruussa on käytössä kolme lomaketta: teollisuus-, palvelu- ja koulutusalan lomake. Kuntasektorilla perustietojen keruussa on käytössä kaksi lomaketta: koulutuslomake ja julkisen sektorin peruslomake muille toimialoille. Ottamalla tiedustelussa huomioon alakohtaiset erot on pyritty turvaamaan tiedonantajien vastauksellisuudet. Tuotantoprosessiin liittyvin käsittelysääntö on vastaavasti turvattu eri aloja koskevien tietojen vertailukelpoisuus. Tiedustelu koskee palkatun henkilökunnan ja työtuntien määrää, palkkakustannuksia sekä sosiaalivakuutusmaksujen tariffia.

Tiedustelu koskee yrityksen, kunnan tai kuntayhtymän koko palkattua henkilökuntaa. Otoksehikko on muodostettu Tilastokeskuksen yritysrekisteristä. Yksityiseltä sektorilta kehikoon on yleisesti valittu vähintään 30 henkilöä työllistävät yritykset. Kuitenkin pienyritysvaltaisilla toimialoilla (rakentaminen (F), kauppa (G), majoitus- ja ravitsemistoiminta (I), kiinteistöala (L), ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (M) sekä hallinto- ja tukipalvelut (N)) otoksehikkoon on valittu kaikki vähintään 20 henkilöä työllistävät yritykset. Kunnista otoksehikkoon on valittu yli 5 000 asukkaan kunnat ja kuntayhtymistä terveys- ja sosiaalipalvelujen sekä koulutusalan kuntayhtymät.

Yksityisen sektorin ja valtion indeksisarjat julkaistaan alkuperäisten sarjojen lisäksi myös kausitasoitettuina. Kausitasoitus tehdään Tramo/Seats -menetelmällä, jolla estimoidaan ja poistetaan sarjoista työpäivien määrien muutosten ja säännöllisen, vuodesta toiseen toistuvan kausivaihtelun vaikutus aikasarjasta. Kuntasektorin indekseistä ei vielä julkaista kausitasoitettuja aikasarjoja aineiston alkuvuosien huonosta kattavuudesta ja aikasarjojen lyhydestä johtuen.

Indeksin laskentamenetelmää tarkistettiin estimoinnin ja toimialan määrityksen osalta vuodesta 2009 lähtien vuoden 2012 toisen neljänneksen julkistuksen yhteydessä. Estimointi on perustunut siitä lähtien kunkin neljänneksen palkkasummakuvaajan palkkasummiin. Tätä aiemmissa julkaisuissa estimointi perustui yritysrekisterin palkkasumatietoihin. Yritysten toimialat kiinnitettiin tässä yhteydessä niin, että yrityskohtainen toimiala pysyy samana indeksilaskennassa yritysrekisterin mukaisista toimialamuutoksista huolimatta.

3 Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Tehdyn työtunnin kustannusta mitattaessa on noudatettu EU:n säädöksen vaatimuksia. Tavoitteena on ollut, että koko otoksesta johdetun kustannusestimaatin suhteellinen keskivirhe olisi noin yksi prosentti. Missään toimialaositteessa suhteellinen keskivirhe ei saisi nousta yli viiden prosentin.

Valtion osalta perustietoja on vuosien 2008 ja 2009 osalta editoitu vastaamaan vuoden 2010 työajankäyttöä. Tarkistusten perusteella aineistoon tehdään myös yksittäisiä korjauksia virastokohtaisesti. Yksityisen sektorin ja kuntasektorin tiedonantajien toimittamia tietoja on editoitu ja täydennetty yksittäisissä tapauksissa tiedonantajilta kerättyjen lisätietojen perusteella.

Työvoimakustannusindeksin tiedot tarkentuvat pääosin kolmesta syystä. Ensinnäkin tilaston laadinnassa käytettävät mikrotason aineistot saattavat tarkentua tai ne saadaan käyttöön vasta ensimmäisen julkistuksen jälkeen. Toiseksi tiedot saattavat tarkentua tilaston laadinnassa käytettyjen menetelmien parannuksen myötä. Kolmanneksi kausitasoitettujen sarjojen viimeiset, osittain ennusteisiin perustuvat havainnot tarkentuvat uusien havaintojen myötä. Lisäksi sarjojen lyhydestä johtuen kausitasoitusmallit ja sitä kautta kausitasoitettujen sarjat tarkentuvat uusien havaintojen myötä. Nämä tekijät tulee ottaa huomioon tietoja käytettäessä.

Tietojen tarkentuminen ulottuu normaalisti viimeisen kahden vuoden ajalta julkaistuihin lukuihin. Menetelmällisten tai muiden suurten muutosten yhteydessä indeksin pistelukuja saatetaan tarkistaa myös pidemmältä ajanjaksolta. Työvoimakustannusindeksin perusvuosi vaihdettiin vuoden 2015 1. neljänneksen julkaisuun. Uusi perusvuosi on vuosi 2012. Tässä yhteydessä kuntasektorin indeksin laskenta uudistettiin käsittämään koko kuntasektorin aineisto. Aiemmin julkaistut sarjat laskettiin suurimpien kuntien ja kuntayhtymien tiedoista. Tämän vuoksi kuntasektorin indeksisarjat tarkentuivat koko aikasarjan ajalta.

4 Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Työvoimakustannusindeksi julkaistaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla neljä kertaa vuodessa noin 70 päivää neljänneksen päättymisestä. Työvoimakustannusindeksin tulokset julkaistaan ennakkollisina ja uusia indeksejä voidaan tarvittaessa tarkentaa.

5 Tietojen saatavuus ja selkeys

Työvoimakustannusindeksin tiedot julkaistaan Tilastokeskuksen maksuttomilla internet-sivuilla.

6 Tilastojen vertailukelpoisuus

Työvoimakustannusindeksi tehdään EU:n määrittelemiä käsitteitä ja luokituksia noudattaen. EU:n asetuksessa määriteltyjä käsitteitä on käytetty vuodesta 1996 lähtien. Kuitenkin sekä tilaston tuotantomenetelmän että toimialaluokituksen uudistaminen vuodesta 2009 vaikeuttavat tämän tilaston vertaamista aikaisempiin.

Työvoimakustannustilasto ja työvoimakustannusindeksi perustuvat samoihin käsitteisiin ja määritelmiin. Vuodesta 2008 lähtien työvoimakustannusindeksin ja työvoimakustannustilaston otokset on koordinoitu siten, että indeksin otos muodostaa pääosan työvoimakustannustilaston otoksesta.

Tilastokeskuksen julkaisema ansiotasoindeksi mittaa säännölliseltä työajalta saadun ansion muutosta. Se perustuu lähinnä vuoden viimeistä neljänestä koskevaan palkkatilastoon. Ansiotasoindeksin ja työvoimakustannusindeksin muutos saattaa poiketa mm. työvoimakustannusindeksin kattavammasta kustannuskäsitteestä, työajan käytön muutoksista, indeksien erilaisista laskentamenetelmistä sekä satunnaisten tai kertaluonteisten kustannuserien erilaisesta kirjaamistavasta johtuen.

Eurostat julkaisee työvoimakustannusindeksiä neljännesvuosittain omilla internet-sivuillaan. Eurostatin julkaisemat tiedot kattavat Suomen osalta myös valtion ja kuntasektorin. Kansallisessa indeksissä sarjat on eroteltu sektoreittain. Maiden väliset erot tilaston laadintamenetelmässä saattavat vaikuttaa eri maita koskevien indeksien vertailukelpoisuuteen.

7 Tilastojen yhtenäisyys

Työvoimakustannustilasto ja työvoimakustannusindeksi perustuvat samoihin käsitteisiin ja määritelmiin. Vuodesta 2008 lähtien työvoimakustannusindeksi ja työvoimakustannustilasto on koordinoitu siten, että indeksin otos muodostaa pääosan työvoimakustannustilaston otoksesta.

Lisätietoja

Pekka Haapala 029 551 3460

Annina Rouvinen 029 551 3525

Petri Ruuhonen 029 551 3465

Maija Lahtinen 029 551 3645

Vastaava tilastojohtaja:

Mari Ylä-Jarkko

tvkindeksi@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Palkat ja työvoimakustannukset, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3568 (pdf)